



FACULTY OF ECONOMICS

THAMMASAT UNIVERSITY

FACULTY OF ECONOMICS, THAMMASAT UNIVERSITY

เศรษฐศาสตร์ ตลาดวิชา

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

กันยายน 2015

ภาวะเศรษฐกิจโลกหดตัวกับการส่งออกของ
อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของไทย

อลงกรณ์ ธนศรีธัญญากุล

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ช่วงเกือบปีที่ผ่านมา ภาวะเศรษฐกิจโลกหดตัวเริ่มส่งสัญญาณรุนแรงเพิ่มขึ้น ตั้งแต่สถานการณ์เศรษฐกิจยุโรปไม่ฟื้นตัวจนอาจเกิดภาวะเงินฝืดครั้งใหญ่ ราคาน้ำมันปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง ไปจนถึงการประกาศลดค่าเงินหยวนของจีน ซึ่งนัยสำคัญก็คือ ผู้บริโภคในตลาดโลกน่าจะมีกำลังการซื้อสินค้าลดลงทั้งในประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่ของโลก และประเทศผู้ผลิตน้ำมันรายหลักของโลก เรื่องดังกล่าวจึงกระทบต่อการส่งออกในประเทศกำลังเกิดใหม่ (Emerging country) หลายๆ ประเทศ รวมทั้งประเทศไทย ที่มีมูลค่าส่งออกในไตรมาสที่ 1 และ 2 ของปี 2558 ลดลงเกือบร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา

ทั้งนี้ มูลค่าส่งออกขยายตัวลดลงข้างต้นไม่ได้หมายถึงมูลค่าส่งออกในทุกๆ รายการสินค้าอุตสาหกรรมของไทยลดลงพร้อมๆ กัน และในบทความนี้ ผู้เขียนจะขอยกอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าขึ้นเป็นตัวอย่างเป็นตัวอย่างวิเคราะห์ เนื่องจากเครื่องใช้ไฟฟ้าถือเป็นสินค้าส่งออกสำคัญของไทย และที่สำคัญ ไทยยังเป็นผู้ส่งออกสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าบางประเภทลำดับต้นๆ ของโลก อาทิ เครื่องปรับอากาศ (อันดับที่ 2 ของโลก) เต้าไมโครเวฟ (อันดับที่ 3 ของโลก) และเครื่องซักผ้า (อันดับที่ 5 ของโลก)

หากย้อนไปดูช่วงสองปีที่ผ่านมา การส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้าของไทยขยายตัวเพียงเล็กน้อย หรือเพิ่มขึ้นจาก 21,008 พันล้านเหรียญในปี 2556 เป็นเท่ากับ 21,526 พันล้านเหรียญ โดยแนวโน้มดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับประเทศผู้ส่งออกรายสำคัญของโลกที่เป็นประเทศกำลังพัฒนารายอื่นๆ ดังเช่น จีน เม็กซิโก และมาเลเซีย และคงเป็นอันานิสงฆ์โดยตรงจากมาตรการ QE ในประเทศเศรษฐกิจหลักของโลกที่ช่วยเพิ่มกำลังการซื้อสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าในตลาดโลก

อย่างไรก็ตาม ภายหลังกฎมาตรการ QE ในสหรัฐอเมริกา และเกิดปัจจัยทางลบต่อเศรษฐกิจโลกในปัจจุบันก็เริ่มทำให้มูลค่าส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้าของไทยและประเทศผู้ส่งออกรายอื่นๆ ลดลงเช่นเดียวกัน ซึ่งหากเปรียบเทียบมูลค่าส่งออกช่วงหกเดือนแรกของปี 2557 กับ 2558 แล้ว พบว่ามูลค่าส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้าของไทยขยายตัวลดลงร้อยละ 2.3 แต่สถานการณ์ดังกล่าวยังถือว่าค่อนข้างโชคดีกว่าประเทศผู้ส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้ารายอื่นๆ เพราะทั้งจีน มาเลเซีย และเม็กซิโกต่างกลับมีมูลค่าส่งออกขยายตัวลดลงมากกว่าไทย หรือปรับตัวลดลงร้อยละ 9.1, ร้อยละ 7.5 และร้อยละ 13.3 ตามลำดับ (ดูตารางที่ 1)

ข้อสังเกตหนึ่ง คือ ตลาดส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้าของไทยแต่ละแห่งปรับตัวแตกต่างกันไป โดยตลาดส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้าไทยที่ขยายตัวอย่างชัดเจนในช่วงหกเดือนแรกของสองปีดังกล่าว คือ สหรัฐอเมริกา (เพิ่มขึ้น

ประมาณ 300 ล้านเหรียญ) เม็กซิโก (เพิ่มขึ้นประมาณ 90 ล้านเหรียญ) และเวียดนาม (เพิ่มขึ้นประมาณ 65 ล้านเหรียญ) หรือขณะที่ตลาดส่งออกที่ค่อนข้างหดตัวอย่างมาก คือ ฮองกง (ลดลงราว 150 ล้านเหรียญ) ญี่ปุ่น (ลดลงราว 120 ล้านเหรียญ) อินโดนีเซีย (ลดลงราว 50 ล้านเหรียญ) และเกาหลีใต้ (ลดลงราว 40 ล้านเหรียญ)

เรื่องดังกล่าวอาจสะท้อนว่าผู้บริโภคในตลาดส่งออกแต่ละแห่งมีกำลังการซื้อสินค้าแตกต่างกันในช่วงเวลานี้ ดังเช่นตัวอย่างเวียดนามกับอินโดนีเซีย ที่เศรษฐกิจเวียดนามมีการเติบโตสูงกว่าอินโดนีเซีย อันเนื่องมาจากเหตุผลสำคัญ คือ ปัจจุบัน อินโดนีเซียกำลังประสบปัญหาราคาลงต่ำ จึงทำให้รายได้ของประเทศลดลง ขณะที่เวียดนามกลับได้รับความสนใจจากบริษัทข้ามชาติที่จะเข้าไปลงทุนโดยตรงอย่างมาก

นอกจากนั้น การย้ายฐานการผลิตโทรทัศน์ภายในประเทศของบริษัทข้ามชาติญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ในปีนี้น่าจะเป็นอีกปัจจัยสำคัญของการส่งออกหดตัวในเครื่องใช้ไฟฟ้าเช่นเดียวกัน เพราะฐานการผลิตโทรทัศน์ภายในประเทศไม่ได้ผลิตเพียงเฉพาะตลาดส่งออกญี่ปุ่นและเกาหลีใต้เท่านั้น แต่ยังส่งออกไปยังภูมิภาคอื่นๆ ด้วย

เหตุการณ์ข้างต้นคงจำเป็นต้องอาศัยระยะเวลาหนึ่งในการประเมินผลกระทบต่อไปในอนาคต แต่ข้อสรุปในเบื้องต้น คือ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของไทยยังคงสามารถเติบโตต่อไปได้ในอนาคตเพราะเหตุการณ์การย้ายฐานการผลิตโทรทัศน์ไม่ได้เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่นๆ

อย่างไรก็ตาม สิ่งหนึ่งที่ภาครัฐจำเป็นต้องเร่งทำในปัจจุบัน คือ การยกระดับประสิทธิภาพการผลิตของผู้ประกอบการภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการคนไทยในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า ซึ่งปัจจุบันค่อนข้างเผชิญภาวะการแข่งขันทางราคาที่รุนแรงจากสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าของจีนอย่างมาก ดังเช่นตัวอย่างบริษัทคนไทยจำเป็นต้องนำเข้าเครื่องปรับอากาศขนาดบางประเภทจากจีนเพื่อขายภายในประเทศ และโยกไลน์การผลิตไปที่เครื่องปรับอากาศที่มีขนาดความเย็นสูงขึ้นแทนเพื่อหลีกเลี่ยงการแข่งขันกับจีนโดยตรงเป็นต้น

ทั้งนี้ สำหรับผู้สนใจติดตามแนวโน้มการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทยเชิงลึกแล้ว ผู้เขียนขอเชิญผู้สนใจทุกท่านเข้าร่วมงานสัมมนา “เศรษฐกิจโลกกับการส่งออกของไทย: ปัจจัยและผลกระทบ” ณ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในวันพุธที่ 16 กันยายน 2558 เวลา 13.00-15.00 น. โดยมีวิทยากร 3 ท่าน คือ รศ.ดร.อาชนัน เกาะไพบุลย์ คุณพรศิลป์ พัชรินทร์ตระกูล (หอการค้าไทย) และคุณสมเกียรติ ตรีรัตน์พันธ์ (กระทรวงพาณิชย์) มาร่วมเสวนาประเด็นดังกล่าวร่วมกัน

ตารางที่ 1 มูลค่าส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้ารายหลักของโลก (เฉพาะประเทศกำลังพัฒนา)

(ล้านเหรียญ)	อันดับของ		2557	2558	อัตรายายตัว (ร้อยละ)	
	โลก	2556	2557 (6 เดือนแรก)	2558 (6 เดือนแรก)		
จีน	1	237,604	243,915	111,905	101,711	-9.1
เม็กซิโก	2	40,509	44,849	17,316	15,013	-13.3
ไทย	7	21,008	21,526	10,794	10,544	-2.3
มาเลเซีย	8	16,613	15,591	6,229	5,762	-7.5